

Historias de auga envelenada

Bety, Lima (Perú)

Ola, son Bety e teño 11 anos, vivo no barrio de **El Agustino** de Lima. Miña avoa e a súa familia vivían na serra mais non podían vivir do traballo da terra e decidiron vir a Lima, instaláronse en El Agustino, onde residían coñecidos seus.

El Agustino é unha zona montañosa, alí tomaron unha parcela e comezaron a facer a súa casa. El Agustino **non ten servizos de ningún tipo**: nin escolas, nin luz, nin auga corrente.

No barrio **non había servizos de ningún tipo**, tampouco médicos, e moitas crianzas morrían, sobre todo debido a doenzas intestinais como a diarrea.

É por iso que un grupo de mulleres se organizaron para tentar solucionar este problema das diarreas creando unidades de rehidratación oral, para ensinar como previr e curar a diarrea.

Grazas a esta organización das mulleres, a saúde das crianzas do meu barrio foi mellorando. Eu participo nos comedores, miña nai e miña tia, nas unidades de rehidratación oral, e meu pai e meu irmán colaboran na Junta Veciñal, onde axudan nas canalizacións de auga potable e nos desaugadoiros. O barrio mellorou grazas á participación de todos.

Hanna, Addis Abeba, Etiopía

Ola, son Hanna, teño 8 anos e vivo na Etiopía.
Antes, a miña familia non vivía na cidade. Vivíamos nunha vila, no campo, e traballábamos a terra, éramos agricultores.

Despois duns anos de moita seca, a terra que traballábamos non daba case nada e entón pasamos fame. Por isto, toda a familia tivemos que marchar para a cidade a procurarmos traballo e así poder comprar comida.

A cidade onde fomos chámase Addis Abeba, e é a capital do meu país, Etiopía. Na nosa casa da cidade non temos auga corrente, de forma que cada día miña irmá e eu imos buscar auga a un pozo para cocinar e para nos lavar.

A auga pesa moito. A min non me gusta facer este traballo, gústame máis ir á escola, onde aprendo cousas, aínda que somos moitos e estamos moi apertados.

Miña mamá prepara cada día a comida sobre un fogón de petróleo, e sempre ferve a auga que trouxemos do pozo, porque di que así non temos dor de barriga. Ben, agora xa coñeces un pouco a miña historia. Adeus!

Frank, Salou (España)

O meu nome é Frank, teño 9 anos e vivo nunha cidade cerca de Tarragona, que se chama Salou. Moitas persoas coñecen Salou porque é un lugar moi turístico e porque ten un parque de atraccións. A min me gusta moito, porque sempre parece que estamos no Verán.

Meu pai traballa nunha industria petroquímica próxima, e miña nai, nas oficinas dun hotel. Meu avó, o pai de miña mamá, vivía antes nunha masía cerca de Tarragona, onde tiña unhas terras que cultivaba.

Meu avó explicoume que a masía tiña un pozo, con auga boa para regar e beber, mais un bo día comezou a ser moi salgada e de má calidade. Di que a auga doce se volveu como a auga de mar porque moitas industrias apañaron auga dos pozos.

De forma que ao redor do ano 1980, cando miña nai tiña dez anos, tiveron que vender a masía e trasladarse a Salou. Nas terras de meu avó, agora hai unha urbanización.

No Verán, a miña familia lémbreme sempre que debo aforrar auga, que é moi cara, e que non queremos volver ficar sen ela. Ah! E neste Verán, o meu concello fixo unha campaña cos turistas para que aforren auga: Ben, até logo, talvez nos vexamos en Salou!

FICHA 1

Investiga ... e responde as preguntas.

Onde vive o teu personaxe, e que idade ten?

Que familia ten?

O que lle pasou á súa familia no pasado?

Tivo problemas relacionados coa auga? Se respondes que si, explica qué problemas.

O que lle pasa coa auga agora?

Fan algunha cousa para mellorar? Que cousas?

FICHA 2

Investigando todos os personaxes.
Conclusións

Fai unha lista das cousas que teñen en común os tres personaxes.

E unha lista dalgunhas diferenzas.

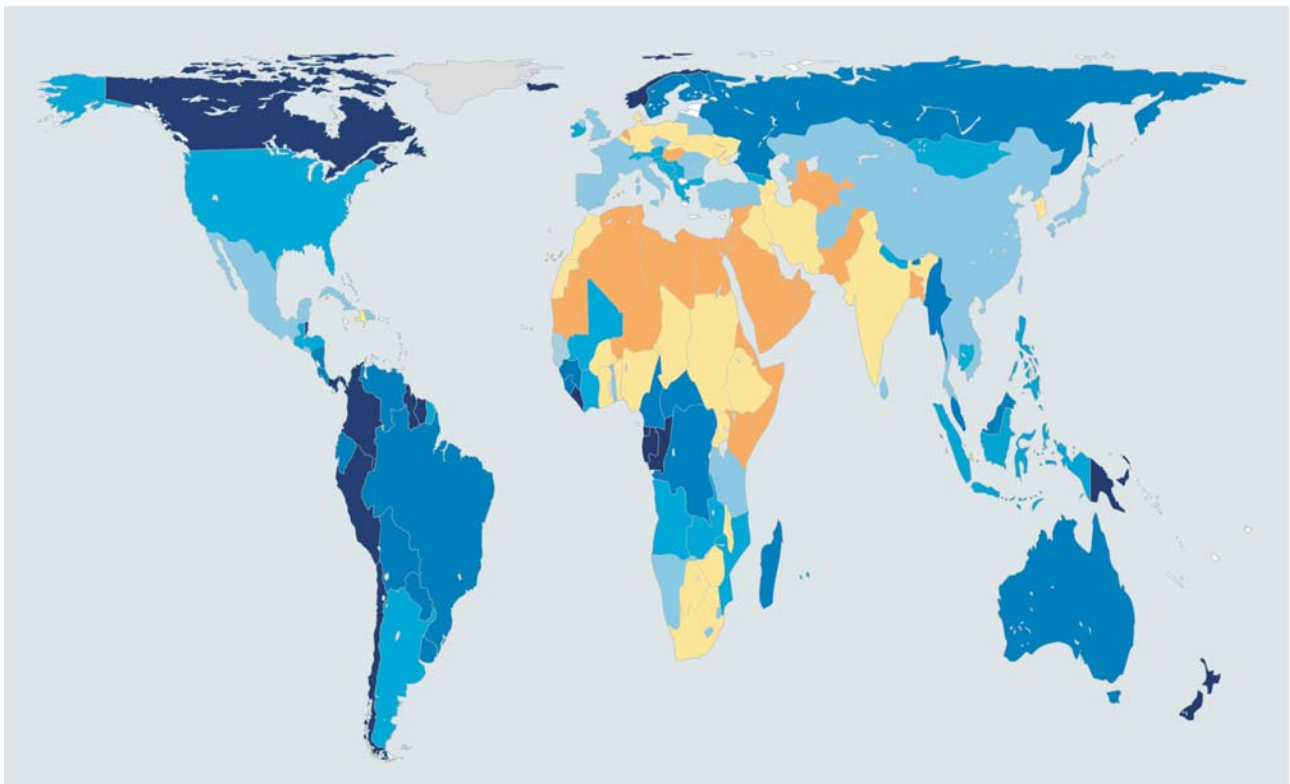

Cando a auga nos falta: a seca

Observa este mapa do mundo que nos indica a distribución de auga doce nos diferentes países.

Canto máis azul está un país, máis auga doce ten. As cores varían até a laranxa para os países con pouca auga doce dispoñible.

Fuente: World Resources 2000-2001, People and Ecosystems: The Fraying Web of Life, World Resources Institute (WRI), Washington DC,

Observando o mapa anterior, clasifica estes países como pobres en auga ou ricos en auga. Axúdate dun mapa que inclúa os nomes dos países.

Brasil / Estados Unidos / Marrocos / Israel / India / Australia

Ricos en auga	Pobres en auga

Observa agora o consumo de auga por persoa das diferentes áreas

Litros por persoa e día	
América do Norte e central	230
Europa	158
África	30
Asia	64

Referencia: <http://www.ambientum.com/revistanueva/2005-09/aguas.htm>

En España, o consumo medio é de 147 litros por persoa e día

Observando o cadro anterior, ordena de menos a máis as zonas do mundo que máis auga gastan.

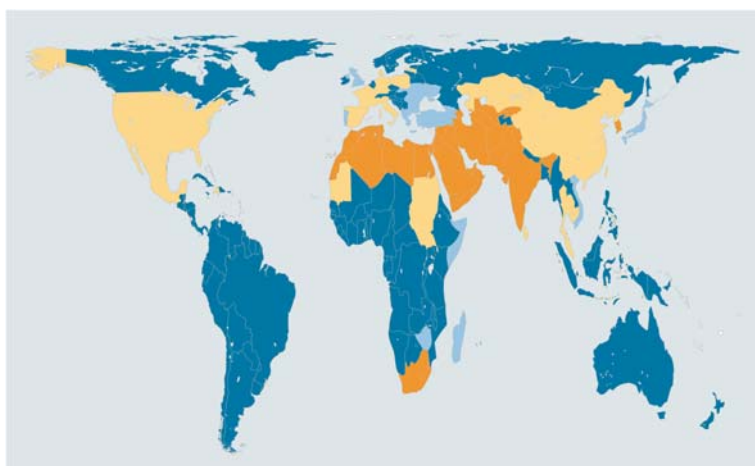
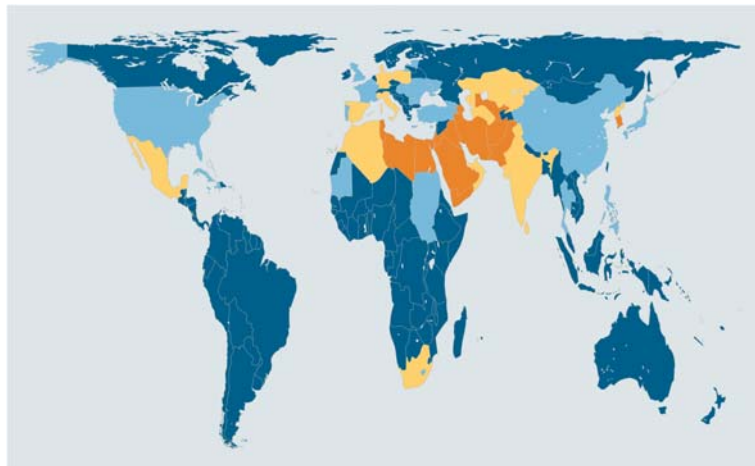
← ← ← ←

Le o seguinte:

- ✓ A auga é un recurso limitado no mundo, menos do 1 % da auga do mundo é auga doce.
- ✓ No pasado século, a poboación mundial triplicouse e a extracción de auga aumentou máis de seis veces. E se continúa a consumir máis e máis auga.
- ✓ A auga necesaria para que viva unha persoa por día é de 15-18 litros. Nos Estados Unidos, o consumo pode chegar aos 400 litros de auga, mentres que na África unha familia vive con 15 litros.
- ✓ Se continuarmos como agora, 2 en cada 3 persoas vivirán con escaseza de auga no ano 2025.

Se continuarmos a consumir tanta auga, observa o que pode pasar no ano 2025. Observa países como Madagascar, China, Estados Unidos ou Marrocos.

Unha vez que teñas observado e lido os cadros anteriores, escribe dentro do cadro o que cres que irá acontecer.

Se nunha	Zona pobre en auga	Zona rica en auga
Os habitantes desta zona consumen moita auga		
Os habitantes de esta zona consumen pouca auga		

Escribe como conclusión por que cres que hai seca e como poderíamos encontrar solucións contra a seca.

O noso compromiso coa auga é ...

Nivel

Segundo ciclo de primaria.

Distribución temporal

Unha sesión e media.

Obxectivo

Asumir actitudes e comportamentos cotiáns que favorezan un uso sustentable da auga e adquirir valores de corresponsabilidade.

Resumo

Decidir entre tod@s accións cotiáns de aforro, bo uso, etc., a respecto da auga, e realizar un mural - manifesto.

Metodoloxía:

Nesta actividade, é moi importante o proceso que levemos a termo coas crianzas, e por este motivo trataremos de utilizar unha metodoloxía participativa e deixar que sexan as súas propostas as que evolucionen.

A finalidade será comprometernos a facer accións, non só a dicilas, e por iso será importante que as propostas xurdan deles/as mesmos/as, e das posibilidades próximas que teñan.

Para nos podermos comprometer, fai falta decidir entre todos e pórmonos de acordo, sentir que todos somos importantes.

Descrición

- **Inicio**

Comezaremos a actividade lembrando a importancia da auga: as actividades sobre a auga que desenvolvemos, a idea da auga como recurso limitado, a necesidade de aforrar auga, de utilizala correctamente...

- Podemos iniciar a actividade de dúas formas diferentes: facendo unha chuvia de ideas en grupo ou dar un tempo ás crianzas para faceren unha recolla de información. As dúas opcións complementáanse e enriquecéanse mutuamente.

No caso de que anteriormente teñamos realizado a procura de información, bastará con retomar a actividade e xerar unha dinámica.

Chuvia de ideas. Chuvia de ideas en grupo sobre o que podemos facer para aforrar auga e utilizala correctamente: na escola, na casa, no xardín...

No encerado, faremos un debuxo que simbolice a casa, a escola, o xardín, a cidade... e iremos anotando debaixo de onde corresponda cada idea que sexa suxerida.

Recolla de información: Os nenos e as nenas poden facer unha recolla de información de diversos modos: entrevistas simples con familiares, amigos, consultando folletos informativos, preguntando no concello, consultando na Internet, etc...

- ☛ Recomendámosvos pode dispor na aula dalgúns folletos, libros e informacións sobre como aforrar auga.

- **Decidimos**

Ao finalizar a fase de recolla e chuvia de ideas, teremos que decidir entre tod@s qué as accións entre as que dixemos escollemos para incorporalas no noso día a día.

✓ O ideal é que esta decisión se realice mediante o consenso de tod@s. No caso de que se producisen desacordos, recoméndase iniciar un debate e chegar a un acordo común sobre a viabilidade das propostas. Se mesmo así non se chegase a un consenso, procederíase a realizar a votación das propostas.

- ☛ Non tentedes ter moitas accións: máis vale poucas, próximas e que se cumpran, que moitas e dispersas.

- **Mural - manifesto**

Coas accións escollidas por tod@s, realizaremos un mural - manifesto onde poremos as accións que nos comprometemos a facer a partir de agora.

- ☛ Podedes facer un símbolo ou debuxo resumo da acción e escribir debaixo o que simboliza.
- ☛ O mural debería deseñarse pensando en que sexa un elemento semi-permanente na aula, como mínimo un trimestre. Desta forma, terédelo máis presente e podedes utilizalo para ir revisando se realmente cumprimos os nosos compromisos coa auga.
- ☛ Podedes traballar o mural ao nivel plástico e creativo, facendo debuxos con relación á auga, etc.
- ☛ É interesante que deades a coñecer aos demais (aulas, escola, familias...) o que decidistes, a través da revista do centro, lendo o manifesto nun día importantes, pendurando o voso manifesto no corredor, etc.

- **Revisión**

É moi importante que fixedes momentos ao longo das seguintes semanas para a revisión ou a avaliación dos compromisos, se se cumpren, se o facemos todos, no caso de que non se cumpran, cál é a causa, se podemos rectificar...

- ☛ Apuntade e recompilade datos de vez en cando para facer un acompañamento dos vosos compromisos.
- ☛ Aconsellámosvos unha revisión en grupo ao cabo dun mes.